

УДК 811.111`243 : 37. 016 – 057. 87

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖІВ У СУЧАСНІЙ МЕТОДИЦІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Гальченко О.Ю., аспірант

Запорізький національний університет

Розглянуто сучасний стан проблеми формування англомовної компетентності студентів коледжів у вітчизняній методиці навчання іноземних мов. Проаналізовано особливості вирішення питання, що досліджується, у руслі компетентнісного підходу.

Ключові слова: коледж, англомовна компетентність, мовна освіта, мовленнєва діяльність, модель навчання, компетентнісний підхід.

ГАЛЬЧЕНКО О.Ю. ПРОБЛЕМА ФОРМИРОВАНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ КОЛЛЕДЖЕЙ В СОВРЕМЕННОЙ МЕТОДИКЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ / Запорожский национальный университет, Украина.

Рассмотрено современное состояние проблемы формирования англоязычной компетентности студентов колледжей в отечественной методике обучения иностранным языкам. Проанализированы особенности решения исследуемого вопроса в русле компетентностного подхода.

Ключевые слова: колледж, англоязычная компетентность, языковое образование, речевая деятельность, модель обучения, компетентностный подход

GAL`CHENKO O.Y. THE PROBLEM OF ENGLISH LANGUAGE PROFICIENCY IN THE MODERN THEORY OF LANGUAGE TEACHING / Zaporizhzhya national university, Ukraine

The article deals with the actual state of college English language proficiency problem in the near abroad. The peculiarities of the problem solvation are analyzed in the sphere of the language proficiency approach.

Key words: college, English language proficiency, language education, language activity, learning model, competence-based approach.

Із перетворенням України на самостійну державу і прямуванням до загальноєвропейського освітнього простору зростає необхідність у спеціалістах, які володіють англійською мовою, визнаною мовою міжнародного професійного спілкування. На сучасному ринку праці у випускників коледжів все частіше виникає необхідність професійного іншомовного спілкування із партнерами в різних ситуаціях, що формує соціальне замовлення суспільства на підготовку кваліфікованих фахівців. Саме тому питання розвитку вищої школи, і зокрема мовної освіти у ВНЗ I-II рівня акредитації, стоїть в ряді першочергових серед завдань розвитку мовної освіти, чим і зумовлена актуальність нашого дослідження.

Метою статті є вивчення сучасного стану проблеми формування англомовної компетентності студентів коледжів у вітчизняній методиці. Для досягнення мети вирішувалось завдання розглянути питання, що вивчається, у руслі компетентнісного підходу.

Проблема формування англомовної компетентності студентів вищих навчальних закладів, в тому числі коледжів, була об'єктом досліджень багатьох вітчизняних методистів, серед яких С.П. Бурдинская [1], О.В. Гаврилова [2], А.С. Епіфанцева [3], Н.Д. Катрич [5], О.Е. Ломакіна [6], В.М. Момот [7] та Т.М. Салтикова [10], А.С. Середінцева [11], О.Б. Тарнопольський [12], Т.І. Труханова [13], Ж.С. Фрицко [14], Е.В. Харитоновна [15] та ін.

Сучасні методисти вживають і термін «компетенція», і «компетентність». Єдиної точки зору на розуміння сутності цих термінів сьогодні, можна сказати, не існує.

Деякі науковці розглядають ці два терміни як синонімічні, ототожнюючи їх та обмежуючись підкресленням саме практичної значимості компетенції. Наприклад, Е.В. Харитоновна зазначає, що «компетенція - це параметр соціальної ролі, який в особистісному плані проявляється як компетентність» [15; 69]. В окремих дослідженнях фігурує формулювання «компетенція/компетентність» (як, наприклад, у І.А. Зимньої), що дозволяє тлумачити дані

терміни як темпоральні синоніми. Узагальнюючи можна сказати, що ці методисти визначають компетентність як володіння людиною відповідною компетенцією та її актуальний прояв.

Інші методисти розділяють ці терміни. О.Е. Ломакіна [6; 42] зазначає, що компетентність являє собою «інтеграцію різноманітних компетенцій та якостей людини», а вже компетенція, у свою чергу, є «похідною від компетентності; сферою знань, умінь та навичок, які згодом допомагають людині діяти в різних ситуаціях», тобто розглядає компетентність як більш широке поняття, а компетенцію – як один з її компонентів.

Варто звернути увагу на дослідження Ж.С. Фрицко [13], яка проаналізувала різноманітні підходи до визначення поняття «компетентність», «професійна компетентність», «компетенція молодшого спеціаліста». З її точки зору, у педагогічному плані компетентність – це сукупність професійних та особистісних якостей, що забезпечують реалізацію компетенцій, що є повноваженнями, функціями, які створюють необхідні умови для продуктивної діяльності у навчальному процесі [13; 68].

Найбільш повно, на нашу думку, сутність поняття компетентності розкрила С.Ю. Ніколаєва, яка вважає, що компетентність – це «здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, діяти і виконувати поставлені завдання. Вона ґрунтується на знаннях, навичках і вміннях, але ними не вичерпується, обов'язково охоплюючи особистісне ставлення до них людини, а також її досвід, який дає змогу ці знання «вплести» в те, що вона вже знала, та її спроможність збагнути життєву ситуацію, у якій вона може їх застосовувати. Кожна компетентність побудована на поєднанні знань, навичок і умінь, а також ставлень, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, тобто усього того, що можна мобілізувати для активної дії» [8; с.11].

Таку позицію підтримують С.П. Бурдинська [1] та А.С. Епіфанцева [3], інтерпретуючи вищезазначені терміни подібним чином. Використовуючи термін «іншомовна компетентність» слідом за Е.В. Харитоновою, ми вживаємо ці терміни як синоніми та приєднуємось до точки зору Т.В. Іванчикової, яка розглядає компетентність як «особистісну характеристику, взаємодію якостей, що відображає ступінь актуалізації комунікативних намірів» [4; 133] та виділяє в її складі мовленнєву та мовну компетентності.

Науковці, що вивчали проблему формування іншомовної компетентності студентів коледжів, приділяли увагу таким моментам, як: міжкультурний компонент іншомовної освіти студентів коледжів (Н.Д. Катрич [5] та ін.); навчання іноземних мов за професійним спрямуванням (Т.М. Салтикова [10], О.В. Гаврилова [2], Ж.С. Фрицко [14] та ін.); організаційно-методичні засади вивчення іноземних мов у коледжах (С.П. Бурдинская [1], А.С. Епіфанцева [3], Т.І. Труханова [13] та ін.).

Згідно з «Програмою з англійської мови для професійного спілкування», головною метою навчання іноземної мови визначено «формування іншомовної професійної комунікативної компетенції, яку розуміють як здатність до міжкультурного іншомовного спілкування» [8, с. 9]. Ця вимога передбачає тісний зв'язок з культурою народу-носія цієї мови та давно сприймається як аксіома, але не втратила своєї новизни. Численними дослідженнями доведено, що використання країнознавчої та культурознавчої інформації в навчальному процесі забезпечує підвищення пізнавальної активності студентів, розширює їхні можливості в спілкуванні, сприяє створенню позитивної мотивації на занятті, надає стимул для самостійної роботи над мовою, допомагає у вирішенні практичних та виховних завдань дисципліни. Отже, виникає необхідність доповнити традиційне формування англійської компетентності міжкультурно виправданим, гуманістично орієнтованим змістом.

Проблема підготовки майбутніх спеціалістів технічних спеціальностей до міжкультурної комунікації посідає вагомe місце в сучасній методиці, наприклад, у працях таких методистів,

як Н.Д. Катрич [5], В.М. Момот [7] та ін.. У дослідженнях Н.Д. Катрич [5] висвітлюється проблема формування англомовної лексичної та фонетичної компетентності в майбутніх фахівців технічної галузі у середніх спеціальних навчальних закладах на основі міжкультурного підходу. Як зазначає дослідниця, цей процес забезпечується насамперед через зміст навчання, його тематичну організацію. Він ускладнюється відсутністю підручника, орієнтованого на дану категорію майбутніх спеціалістів та недостатньою кількістю практичних годин на вивчення іноземної мови у вищих технічних навчальних закладах I-II рівня акредитації [5; 3]. Методист звертає увагу на те, що систематична робота над покращенням вимови і словникового запасу, міжпредметні зв'язки з основними дисциплінами, використання Інтернету, газет та журналів з іноземної мови - усі ці фактори сприяють оволодінню студентами мовним компонентом комунікативної компетентності з використанням країнознавчої та культурознавчої інформації.

Хоча культурний компонент, безумовно, забезпечує необхідний рівень володіння навичками міжкультурної комунікації, але провідним фактором у визначенні змісту мовної компетентності майбутніх фахівців, на думку методистів О.В. Гаврилової [2], Т.М. Салтикової [10], Ж.С. Фрицко [14] та ін., все ж залишається професійно-трудова сфера спілкування.

Як зазначає Т.М. Салтикова [10], для реалізації професійної спрямованості оволодіння іноземною мовою студентів коледжу необхідна відповідна організація і структура навчального процесу. Розроблений нею комплекс діагностичних матеріалів та програм дає можливість виділити інтегративні компоненти змісту, який реалізовує професійно-спрямовану складову поступово, поетапно, ускладнюючись від курсу до курсу.

Такого ж компонентного підходу дотримується В.М. Момот [7], який також приділив увагу методиці формування професійно зорієнтованого мовлення на основі реалізації трикомпонентної структури. Але на відміну від Т.М. Салтикової, що займалась питаннями формування мовної компетентності майбутніх економістів, він висвітлив цю проблему в коледжах технічного профілю. В.М. Момот також визначив структурні компоненти професійно-орієнтованого мовлення, критерії оцінювання його сформованості, ефективні методи та прийоми удосконалення мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців технічної галузі.

Уточнивши деякі структурні компоненти мовної професійної підготовки технічних кадрів, В.М. Момот висвітлив соціолінгвістичні особливості професійно зорієнтованого мовлення студентів. Як зазначає методист, рівень сформованості професійної компетентності підвищиться за умов кваліфікованого добору навчального матеріалу, з урахуванням частотності його використання, засвоєння якомога ширшого набору стандартизованих композиційних структур. Оволодіння мовними нормами проводиться на матеріалі текстів офіційно-ділового стилю та в ситуаціях, наближених до реальних професійно-ділових, які створюються через систему комунікативних вправ, завдань, соціально-рольових ігор [7, с.47]. Найбільш розповсюджені форми рольових ігор: інтерв'ю, заочна мандрівка, прес-конференція, круглий стіл, екскурсія, казка, репортаж з місця подій, засідання клубу.

Наприклад, у ході вивчення теми «Ukraine» доцільно провести на занятті рольову гру «Екскурсія для закордонних студентів». Половина групи виконує роль українських студентів, інші – «студенти за обміном». Перша половина розповідає «закордонним гостям» про свою країну, її географічне положення, столицю, традиції, а також називає та доводить усі переваги України над іншими країнами, зокрема над Великобританією. Група «студентів за обміном» робить аналогічне, намагаючись аргументовано довести першість своєї країни. Та група учасників, яка доведе кращість своєї країни, отримує певну винагороду.

Основними досягненнями досліджень Т.М. Салтикової та В.М. Момота відносно професійної компетентності (які також підтримують такі науковці, як О.В. Гаврилова [2], Т.І. Труханова [13], Ж.С. Фрицко [14] та інші), є положення про необхідність моделювання як самого професійного спілкування, так і процесу навчання цьому спілкуванню. Це знаходить відображення у тому, що моделюванню підлягає предмет, структура та функції іншомовного спілкування. Основою для моделювання процесу формування відповідної мовної компетентності було визначено типову комунікативну ситуацію, яка регламентує номенклатуру та набір мовленнєвих засобів для їх вирішення. Ситуації готують студентів практично застосувати набуті знання та володіють такою рисою як варіативність, що дозволяє застосовувати їх в самих різноманітних контекстах.

Організаційно-методичні засади навчального процесу в коледжах почали розроблятися методистами приблизно з 1989 року, з появою коледжів у системі освіти України. В той час мали місце наявні протиріччя між соціальним замовленням суспільства на спеціаліста, що володіє практичними навичками використання іноземної мови у своїй професійній діяльності та існуючою теорією та практикою навчання іноземної мови у ВНЗ I-II рівня акредитації. Причиною такого стану речей є недостатня розробка проблеми навчання іноземної мови в коледжах у зв'язку з майбутньою професією, з вимогами сучасного ринку праці. Була визнана необхідність теоретичної та методичної розробки цілісної системи професійно-орієнтованого навчання іноземної мови фахівців рівня «молодший спеціаліст». Цим обумовлена реальна потреба в зосередженні уваги на такій проблемі, як формування іншомовної компетентності випускників коледжів.

Розробці організаційно-методичних засад вивчення іноземних мов у коледжі присвячені роботи багатьох методистів, наприклад С.П. Бурдинської, О.В. Гаврилової та ін. Організаційно-методичний підхід до формування англomовної компетентності розробила С.П. Бурдинська [1], яка зосередила увагу на навчанні студентів педагогічного коледжу професійній компетентності шляхом читання англomовної художньої літератури. Нею було створено спосіб інтеграції загальнопрофесійного та спеціального навчання майбутнього вчителя англійської мови, виявлено педагогічні умови, що забезпечують формування професійної компетентності майбутнього вчителя. Створений методистом спецкурс «Образи дітей у творах англomовних письменників» одночасно націлений на формування мовних навичок та мовленнєвих вмінь, а також допомагає студентам створити власні методи впливу на дитину та висловити їх сутність іноземною мовою. Наприклад, при аналізі образу Тома Соєра студентам пропонується розробити власну стратегію спілкування з дитиною такого характеру, поставити себе на місце тітки та проаналізувати її поведінку в тій чи іншій ситуації. Серед форм організації навчального процесу за даною методикою варто виділити такі, як «круглий стіл», «педагогічна рада», «прийом сімейного психолога», тобто створення різноманітних ситуацій реального спілкування на занятті. Прикладом такої форми організації навчання під час вивчення граматичної теми «Subjunctive Mood» є таке завдання:

«In pairs, discuss the situations with your partner.

What would have happened if ... / What would you have done if ...?

- 1) *you were Tom Sawyer?*
- 2) *you had been born in 1900?*
- 3) *you were in the same situation?»*

Підґрунтям для бесіди може стати текст проблемного характеру, наприклад, розповідь іноземного мандрівника-філософа про походження світу:

«It is like watching a magic trick. We cannot understand how it is done. So we ask: how can the magician change a couple of white silk scarves into a live rabbit?»

A lot of people experience the world with the same disbelief as when a magician suddenly pulls a rabbit out of a hat which they saw earlier was empty.

In the case of the rabbit, we know the magician has tricked us. What we would like to know is just how he did it. But when it comes to the world and life, it is very different. We know that the world is not all a magician's trick because we are here in it, we are part of it. Actually, we are the white rabbit being pulled out of a hat. The only difference between us and the white rabbit is that the rabbit doesn't realise it is taking part in a magic trick. Unlike us. We feel we are part of something mysterious and we would like to know how it works».

Після пред'явлення такого тексту можна попросити студентів дати свою версію виникнення світу та життя, що спровокує дискусію у групі.

Вагомий внесок до розкриття вищезазначеної проблеми зробила О.В. Гаврилова [2], яка створила модель навчання майбутніх вчителів англійської мови у коледжах, розкрила зміст поняття «іншомовна комунікативна культура студентів педагогічного коледжа» [2; 17]. Було обґрунтовано педагогічні умови формування іншомовної комунікативної культури студентів, а також виділено варіативний компонент змісту навчання, що забезпечує можливість формування іншомовної компетентності у процесі професійної підготовки. Наприклад, серед педагогічних умов ефективного навчання іноземної мови методист виділяє комунікативно-орієнтований характер процесу навчання іноземних мов на основі ідей міжкультурної комунікації та продуктивної спільної діяльності, використання методів інтерактивного навчання на основі реалізації соціокультурного, комунікативно-когнітивного та проектного підходів. До методів інтерактивного навчання відносяться, наприклад, кооперативне, колективно-групове, ситуативне навчання, а також опрацювання дискусійних питань.

У контексті створення моделі мовної освіти майбутніх вчителів було також розроблено перелік методичних засад, на основі яких повинно проходити навчання у коледжах. Методист А.С. Епіфанцева розглядає такі умови ефективного навчання: збагачення змісту мовної освіти професійно і культурно значущими смислами шляхом створення банку автентичних матеріалів, до яких відносяться інформаційна база, навчально-методичні матеріали, що демонструють взаємини іноземної мови з професійною освітою [4; 32]. Також необхідними умовами успішного оволодіння іншомовною компетентністю розглядаються такі, як впровадження модульної системи навчання, використання комунікативної технології та принципів активної діяльності, полілогічності, гнучкості професійної освіти та адекватного зворотнього зв'язку, що призводять до інтелектуальної та діяльнісної рефлексії.

У сучасній методиці все більше уваги приділяється комунікативно-ситуативному навчанню іноземних мов для професійного спілкування. Цьому ж напрямку, слідом за Т.М. Салтиковою [10], приділяє увагу А.С. Середінцева [11], яка вбачає в ньому організацію навчального процесу на основі ситуації як основної одиниці навчання, що імітує реальне іншомовне спілкування. Розроблений нею комплекс навчальних ситуацій та їхніх параметрів охоплює приватну, суспільну та професійну сферу діяльності, відповідає комунікативним потребам майбутніх учителів іноземної мови в міжкультурному спілкуванні. Специфікою навчання за системою комунікативних ситуацій є певний алгоритм дій, що включає створення умов мотивації (Pre-activity), формування комунікативної компетентності (While-activity); використання отриманих знань та вмінь у креативних завданнях (Post-activity). На аудиторному занятті під час роботи над ситуацією студенти спершу отримують установку у вигляді умов, у яких вони мають вирішити конкретну задачу, потім розподіляють ролі та моделюють ситуацію, що і становить вищезгаданий етап Pre-activity. Під час розподілу важливою умовою є не призначати студентів на ролі, а дати їм можливість обрати

самостійно, звертаючи увагу на індивідуальні особливості кожного з них (здібності, риси характеру, особисті вподобання), створити умови мотивації, за яких студент сам би захотів виконати ту чи іншу роль і розкрити свої можливості. На етапі *While-activity* відбувається робота над комунікативною ситуацією, студенти ставляться в такі умови, за яких для вирішення певної проблеми їм потрібно чітко аргументувати свою позицію та взяти участь в обговоренні. Відбувається не переказ підручника, а спонтанний мовленнєвий акт – обговорення життєвих проблем та знаходження виходу з ситуацій, запропонованих для дискусії. Викладач також може взяти участь в обговоренні, але більш доцільним є зосередження на керівництві заняттям, на підготовці до оцінювання результатів виконаної студентами роботи. Потрібно записати типові мовні помилки студентів, щоб приділити їм увагу на наступному етапі – *Post-activity*, коли здійснюється діяльнісна рефлексія.

Основу навчання становить комплекс релевантних ситуацій з чітко виділеними умовами та засобами їх вербалізації. О.Б. Тарнопольський, услід за зарубіжними методистами, називає їх інструкціями. У прикладах, які подає автор, у діалогах бере участь два або три студенти, у кожного – своя інструкція до розмови. Ось, для прикладу, «умовно-комунікативна вмотивована рецептивно-репродуктивна вправа з частковим керуванням, з рольовим ігровим компонентом та з природними опорами», яку виконують у парі, передбачає такі дві інструкції, написані мовою, яку вивчають:

1. Ви приїхали з України до свого приятеля, який мешкає в Лондоні. Сьогодні він не може супроводжувати Вас у подорожі по Лондону, а Ви хочете спочатку поїхати в Тауер, потім оглянути собор Святого Павла, а решту дня провести у Британському музеї. Розпитайте приятеля, як Вам дістатися до цих місць.

2. Ви мешкаєте в Лондоні поруч зі станцією *Ealing Common*. До Вас приїхав приятель з України. Сьогодні Ви не можете супроводжувати його в подорожі по Лондону, а він хоче спочатку поїхати в Тауер, потім оглянути собор Святого Павла, а решту дня провести у Британському музеї. Користуючись наданою Вам схемою лондонського метро та мапою центральної частини Лондона, поясніть, як йому дістатися до цих місць [12; 34].

Керівництво комунікативно-ситуативним навчанням здійснюється за рахунок постановки цілей та задач з оволодіння тією чи іншою тематикою спілкування, прогнозом результатів навчання, оцінкою та аналізом досягнутих результатів. [11; 76] Методист уточнює умови, виділені А.С. Епіфанцевою, зокрема умову адекватного зворотнього зв'язку та діяльнісної рефлексії.

У сучасній методиці визнаним є той факт, що конкурентоспроможний фахівець на ринку праці повинен бути здатним до самоосвіти та самовдосконалення. Особливу роль відіграє такий вид мовленнєвої діяльності, як читання. Все частіше у випускників виникає необхідність опрацювання фахової літератури іноземною мовою, зокрема статей у зарубіжних виданнях, у тому числі і онлайн.

Саме тому нового звучання набула проблема навчання професійно-орієнтованого читання, на якій зосередила увагу Т.І. Труханова [13]. Вона визначила умови, за яких може здійснюватись індивідуалізація навчання читання фахової літератури англійською мовою студентів коледжів економічного профілю. Нею виділено засади здійснення комплексної індивідуалізації формування компетентності в читанні згідно з умовами навчання в закладах даного типу. Багато уваги приділено встановленню оптимального співвідношення завдань різних видів, що відображає перевагу завдань формуючої індивідуалізації над завданнями регульовального і мотивувального видів.

Таким чином, проблема формування англомовної компетентності студентів коледжів знаходиться сьогодні в контексті найбільш важливих питань сучасної методики викладання

іноземних мов. Основна увага приділяється її вирішенню в процесі професійної підготовки студентів технічних, економічних та педагогічних спеціальностей. Відносно технічних спеціальностей основні досягнення методистів пов'язані з формуванням лексичної та фонетичної компетентності, а також компетентності в говорінні. Що стосується іншомовної підготовки економістів, то тут акценти ставляться на розробці діагностичних матеріалів із різних видів мовленнєвої діяльності, що дають можливість визначити рівень сформованості комунікативної компетентності. Найбільш дослідженим на сьогодні є процес формування англомовної компетентності студентів педагогічних коледжів, доказом чого є організаційно-методичний підхід, створена на його основі модель формування англомовної компетентності студентів, комплекс комунікативних ситуацій.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою проблеми навчання студентів коледжів різних видів мовленнєвої діяльності, формування іншомовної компетентності в говорінні, аудіюванні, читанні, письмі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурдынская С.П. Формирование профессионально-педагогической компетентности студентов колледжа в процессе изучения художественной литературы: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / С.П. Бурдынская. – СПб, 2005. – 230 с.
2. Гаврилова О.В. Формирование иноязычной коммуникативной культуры студентов педагогического колледжа в процессе профессиональной подготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / О.В. Гаврилова. – СПб, 2006.- 218 с.
3. Епифанцева А.С. Формирование иноязычной коммуникативной компетентности студентов медицинского колледжа в процессе профессиональной подготовки: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / А.С. Епифанцева. – СПб, 2004. - 221 с.
4. Иванчикова Т.В. Формирование речевой компетентности студентов в коммуникативном пространстве неязыкового вуза / Т.В. Иванчикова // Высшее образование в России. – М., 2007. – № 11. – С. 132-134.
5. Катрич Н.Д. Формування іншомовної компетентності студентів політехнічного коледжу / Н.Д. Катрич // Освіта. Технікуми. Коледжі. – К., 2012. – № 1-2. – С. 8-9.
6. Ломакина О.Е. Формирование профессиональной компетентности будущего учителя иностранных языков: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / О.Е. Ломакина. – Волгоград, 1998. – 257 с.
7. Момот В. М. Формування професійно зорієнтованого мовлення у студентів технікумів і коледжів технічного профілю: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / В.М. Момот. - К., 2002. – 185 с.
8. Ніколаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов у руслі компетентнісного підходу / С.Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2010. - №2. – С.11-17.
9. Програма з англійської мови для професійного спілкування / Г.Є.Бакаєва, О.А.Борисенко, І.І.Зуєнок, В.О.Іваніщева та ін. - К.: Ленвіт, 2005. - С. 9.
10. Салтыкова Т.М. Профессионально направленное обучение иностранному языку студентов экономических специальностей: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Т.М. Салтыкова – СПб, 2005 – 236 с.
11. Серединцева А.С. Коммуникативно-ситуативное обучение студентов педагогического колледжа иностранному языку: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / А.С. Серединцева. – Волгоград, 2007. - 217 с.
12. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної діяльності у вищому мовному закладі освіти /О.Б. Тарнопольський – К.: ІНКОС, 2006. – 248 с.
13. Труханова Т.І. Індивідуалізація навчання професійно орієнтованого читання англійською мовою студентів технікумів та коледжів економічного профілю: автореф.

- Дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02 / Т.І. Труханова. – К., 2001. – 19 с. – укр.
14. Фрицко Ж.С. Проектная деятельность студентов педагогического колледжа при обучении иностранному языку: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Ж.С. Фрицко. – Екатеринбург, 2006 – 218 с.
  15. Харитоновна Е.В. Об определении понятий «компетентность» и «компетенция»/ Е.В. Харитоновна // Успехи современного естествознания. – М., 2003.- №3. – С.67-69.

УДК 796.011.3:37:378.4

ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ-АГРАРІЇВ

Грибан Г.П., к. пед. н., доцент

Житомирський національний агроекологічний університет

У статті розкриваються аспекти технології формування фізкультурно-оздоровчих компетентностей у студентів аграрних вищих навчальних закладів. В основі технології навчання лежить проектування високоефективної навчальної діяльності студентів та управлінської діяльності викладача. Така стратегія втілюється в принциповій направленості змісту і форм навчального процесу з пріоритетом на особистісно розвивальні технології навчання. Представлено результати експериментального впровадження методики викладання фізичного виховання за сучасною методичною системою фізичного виховання.

Ключові слова: фізичне виховання, фізкультурно-оздоровча компетентність, методична система, студент.

ГРИБАН Г.П. ТЕХНОЛОГИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ФИЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТОВ-АГРАРИЕВ / Житомирский национальный агроэкологический университет, Украина.

В статье раскрываются аспекты технологии формирования физкультурно-оздоровительных компетентностей у студентов аграрных высших учебных заведений. В основу технологии обучения положено проектирование высокоэффективной учебной деятельности студентов и управленческой деятельности преподавателя. Такая стратегия внедряется в принципиальной направленности содержания и форм учебного процесса с приоритетом на личностно развивающие технологии обучения. Представлено результаты экспериментального внедрения методики преподавания физического воспитания по современной методической системе физического воспитания.

Ключевые слова: физическое воспитание, физкультурно-оздоровительная компетентность, методическая система, студент.

GRYBAN G.P. TECHNOLOGY OF FORMING OF SPORT AND HEALTH COMPETENCE BY STUDENTS OF AGRICULTURAL UNIVERSITIES / Zhytomyr National University of Agriculture and Ecology, Ukraine.

In the article, the technology aspects of forming sport and health competence by students of agricultural universities are explicated. Planning of highly effective learning activities for students and managerial activity of teachers underlies the technology of training. This strategy is embodied in the basic direction of the content and form of the training process giving the priority to training technology. The results of an experimental implementation of physical education methods according to the modern methodical system of physical education are stated.

Key words: physical education, sport and health competence, methodical system, student.

Розвиток системи фізичного виховання в Україні відбувається за принципово нових, відмінних від раніше існуючих на пострадянському просторі, соціально-економічних, політико-правових, організаційних, науково-методичних умов. Незважаючи на це, зниження рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості і здоров'я студентської молоді в Україні набули критичного характеру. Сучасна система фізичного виховання не задовольняє природну біологічну потребу студентської молоді в руховій активності, не забезпечує